

De Borneokat

De Borneokat is een kattensoort die maar op één eiland in Azië voorkomt, zoals de naam al aangeeft, op Borneo.

Er is nog niet zoveel bekend over deze kat. De Borneokat is nog niet zo vaak in het wild gezien door onderzoekers. Het is daarom één van de meest zeldzame, en minst bestudeerde kattensoorten ter wereld.

Uit de onderzoeken die wel gedaan zijn blijkt dat er in grote gebieden slechts maar weinig Borneokatten leven. Daarnaast zijn de dichtbegroeide gebieden van Borneo maar moeilijk toegankelijk. Hierdoor is het lastig om goed onderzoek te doen naar het leven van deze mooie kat.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Borneokat te houden?	3
Wat voor soort dier is de Borneokat?	3
Verskillende soorten Borneokatten?	4
Basisinformatie over de Borneokat	4
Hoe ziet de Borneokat eruit?	5
Waar leeft de Borneokat?	6
Hoe leeft de Borneokat?	7
Waarom gaat het steeds minder goed met de Borneokat?	8
Waarom zou het erg zijn als de Borneokat uitsterft?	9
Wat kun jij doen om de Borneokat te helpen?	10
Wat doet Stichting SPOTS?	11
Hoe werkt Stichting SPOTS?	12
Leuke weetjes	13
Alle links	14
Bronvermelding	14

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Borneokat te houden?

Omdat de Borneokat zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder Borneokatten op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de Borneokatten en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de Borneokat een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de Borneokat te helpen.

Wat voor soort dier is de Borneokat?

De Borneokat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en ook de Borneokat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De Borneokat heeft ook een officiële naam en wordt ook wel wetenschappelijke naam genoemd. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de Borneokat is **Catopuma badia**.

In Nederland kun je de Borneokat helaas niet bekijken in een dierentuin.

Verschillende soorten Borneokatten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Soms zie je achter de twee namen nog een **derde** naam. Deze geeft de **ondersoort** van het dier aan. Dit is bij de Borneokat echter niet het geval. Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Omdat er vaak veel discussie is om de diverse ondersoorten, benoemen wij deze niet verder in de spreekbeurten. Als je meer over ondersoorten wilt weten, kun je altijd kijken op onze website: <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/borneokat/>

Op het plaatje hieronder kun je zien dat er wat kleurverschil is tussen verschillende individuen. Op het eerste plaatje zie je een grijs mannetje, dan een rood mannetje, en op het derde plaatje staat een grijs vrouwtje.

Basisinformatie over de Borneokat

Stam:	Chordata (gewervelden)
Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Geslacht:	Catopuma
Soort:	badia
Lichaamslengte:	ca. 55 - 65 centimeter
Staartlengte:	ca. 45 centimeter
Gewicht:	ca. 2 - 3,5 kilogram
Levensverwachting:	onbekend.

Hoe ziet de Borneokat eruit?

De Borneokat ziet er een beetje vreemd uit. Hij is ongeveer net zo groot als een huiskat, maar heeft een lange staart en een lang lichaam.

Kop

Op zijn hoofd is een soort letter 'M' te zien. De oren zijn zwart/bruin aan de buitenkant, terwijl de binnenkant van de oren lichtgekleurd is. Op de snuit zijn streeppatronen te zien.

Kleur

De vachtkleur verschilt van bruinrood tot grijsachtig. De buik is altijd wat lichter van kleur. Op zowel de buik als de poten kunnen vaag rozetachtige vlekken voorkomen.

Staart

De Borneokat heeft een opvallend lange staart. De staart is ongeveer 2/3 van de lichaamslengte.

Met zijn **snorharen** kan de Borneokat ook in het donker de weg vinden.

De meeste kleine katachtigen hebben spleetjes als **pupillen**. Vooral als het heel licht is, kun je dit goed zien.

Waar leeft de Borneokat?

De Borneokat komt alleen voor op het eiland **Borneo**, dat ligt in **Azië**. In het plaatje kun je aan de gele kleur zien waar ze voorkomen. Borneo is het twee na grootste eiland ter wereld en bestaat uit drie landen: Indonesië, Maleisië en Brunei.

De Borneokat leeft in **beboste gebieden**. Deze gebieden kunnen droog zijn, maar ook heel nat. Dit zijn moerassen. Borneokatten leven soms in heuvelachtige gebieden, maar niet in de hoge bergen.

Op het plaatje hierboven kun je zien hoe het gebied van de Borneokat eruit ziet.

Hoe leeft de Borneokat?

Er is maar **weinig bekend** over hoe de Borneokat echt leeft. Het is moeilijk voor onderzoekers om de Borneokat te vinden en te bestuderen.

Een manier om toch meer over de Borneokat te weten te komen, is door zogenaamde **cameravallen**. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt wordt er een **foto** genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel en waar ze vooral voorkomen. Het plaatje hieronder is met een cameraval gemaakt.

In dit filmpje kun je zien dat de camera foto's maakt als de kat langskomt. Als je deze foto's achter elkaar afspeelt, heb je een soort filmpje:

<http://www.youtube.com/watch?v=26zNlBpdPJU>

Voortplanting

We weten eigenlijk nog niets over hoe de Borneokat zich voortplant. Bij de meeste kattensoorten leven het mannetje en vrouwtje apart. Ze komen alleen bij elkaar in een bepaalde periode, dit wordt de **paartijd** genoemd.

De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook de Borneokat, worden ook wel **kittens** genoemd. Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd.

De jacht en de prooien van de Borneokat

De Borneokat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij (vrijwel) alleen vlees eet. De dieren waarop de Borneokat jaagt, worden **prooien** genoemd.

Helaas weten we ook niet zoveel over hoe de Borneokat jaagt en wat hij eet. De onderzoekers denken dat hij vooral '**s nachts** jaagt. Dit doen wel meer kattensoorten. Katten kunnen namelijk heel **goed zien** in de schemering en het donker, veel beter dan mensen. Al moet dan wel de maan schijnen, in het pikgedonker zien katten ook niets!

Onderzoekers denken dat de Borneokat op kleinere dieren jaagt, zoals vogels en kleine knaagdieren.

Waarom gaat het steeds minder goed met de Borneokat?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. In 2009 werd geschat dat er nog 2500 Borneokatten waren. Een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de Borneokat:

- **Verlies van leefgebied** - Op het eiland Borneo worden veel bomen gekapt, dit wordt ook wel ontbossing genoemd. Mensen kappen de bomen om het hout te verkopen, en om plantages te bouwen voor palmolie en soja. Maar als er geen bossen overblijven op Borneo, hebben dieren zoals de Borneokat en Orang-oetan.

geen plek meer om te leven. Hieronder zie je een plaatje van een gebied in Borneo, waar een groot deel van het bos gekapt is.

 De mens – De Borneokat is **bescherm**d door de wet, mensen mogen er dus niet op jagen, of ze vangen en verkopen. Helaas gebeurt dit stiekem toch wel eens.

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur. De Borneokat staat ook op deze lijst, en heeft de status '**bedreigd**'. Dit betekent dat er een kans is dat hij zal uitsterven als we niks doen. Onderzoekers denken dat het aantal in de komende 12 jaar met meer dan 20% zal gaan dalen..

Waarom zou het erg zijn als de Borneokat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de Borneokat te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de Borneokat te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de Borneokat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de Borneokat.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **Borneokat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van Borneokatten zien.
- Laat **filmpjes** van Borneokatten zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je hebt gedownload.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de Borneokat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de Borneokat** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de Borneokat. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de Borneokat te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp.

Knuffelfarms noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp. Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: www.knuffelfarms.nl

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

WWW

Op deze site vind je meer informatie: <http://www.stichtingspots.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- De Borneokat nauw verwant is aan de Aziatische goudkat?
- De Borneokat met een moeilijk woord een 'Endemische soort' wordt genoemd?
- Endemisch betekent dat een diersoort maar in één bepaald gebied voorkomt, in dit geval dus Borneo.
- De Borneokat het vaakst in het noorden van Borneo is gezien?
- Het haar van de Borneokat in de nek en op bepaalde plekken rondom de kop de andere kant op groeit?
- Er minder dan 25 keer een Borneokat is opgenomen op video? Dit maakt het een van de zeldzaamste en minst bestudeerde katten in de wereld!

Alle Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Borneogoudkat>
- <http://www.kijkmagazine.nl/nieuws/zeldzame-borneogoudkat-vastgelegd-camera/>

Deze links kun je gebruiken voor **mooie plaatjes**:

- <http://www.arkive.org/borneo-bay-cat/pardofelis-badia/>
- <http://www.panthera.org/node/1868>
- <http://www.livescience.com/42762-images-bay-cat-borneo.html>
- http://news.mongabay.com/2009/1105-hance_baycat.html

Deze links kun je gebruiken voor **filmpjes**:

- <http://www.youtube.com/watch?v=26zNlBpdPJU>

Gebruikte bronnen

- <http://www.stichtingspots.nl/>
- <http://www.arkive.org/borneo-bay-cat/pardofelis-badia/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Bay_cat
- <http://www.panthera.org/node/1868>
- <http://maps.iucnredlist.org/map.html?id=4037>
- <http://www.flickr.com/photos/doug88888/2768374584/>
- <http://earthpulse.nationalgeographic.com/earthpulse/straining-resources-text>
- <http://observationdeck.kinja.com/caturday-pardofelis-badia-edition-1238180216>

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
www.stichtingspots.nl
www.knuffelfarms.nl
Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

